

Αποτελεσματική Διδασκαλία: Διδακτικές Προσεγγίσεις και Πρακτικές

Πρόγραμμα Αντικαταστάτων Εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης

Σχολική χρονιά: 2020–2021

Δρ Ανδρεανή Μπάιτελμαν

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Δομή Σεμιναρίου

1. Εισαγωγή
2. Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός
3. Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας και Μάθησης
4. Διδακτικές Προσεγγίσεις, Καλές Πρακτικές Παραδείγματα
5. Παράγοντες Ποιοτικής Διδασκαλίας με βάση το Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

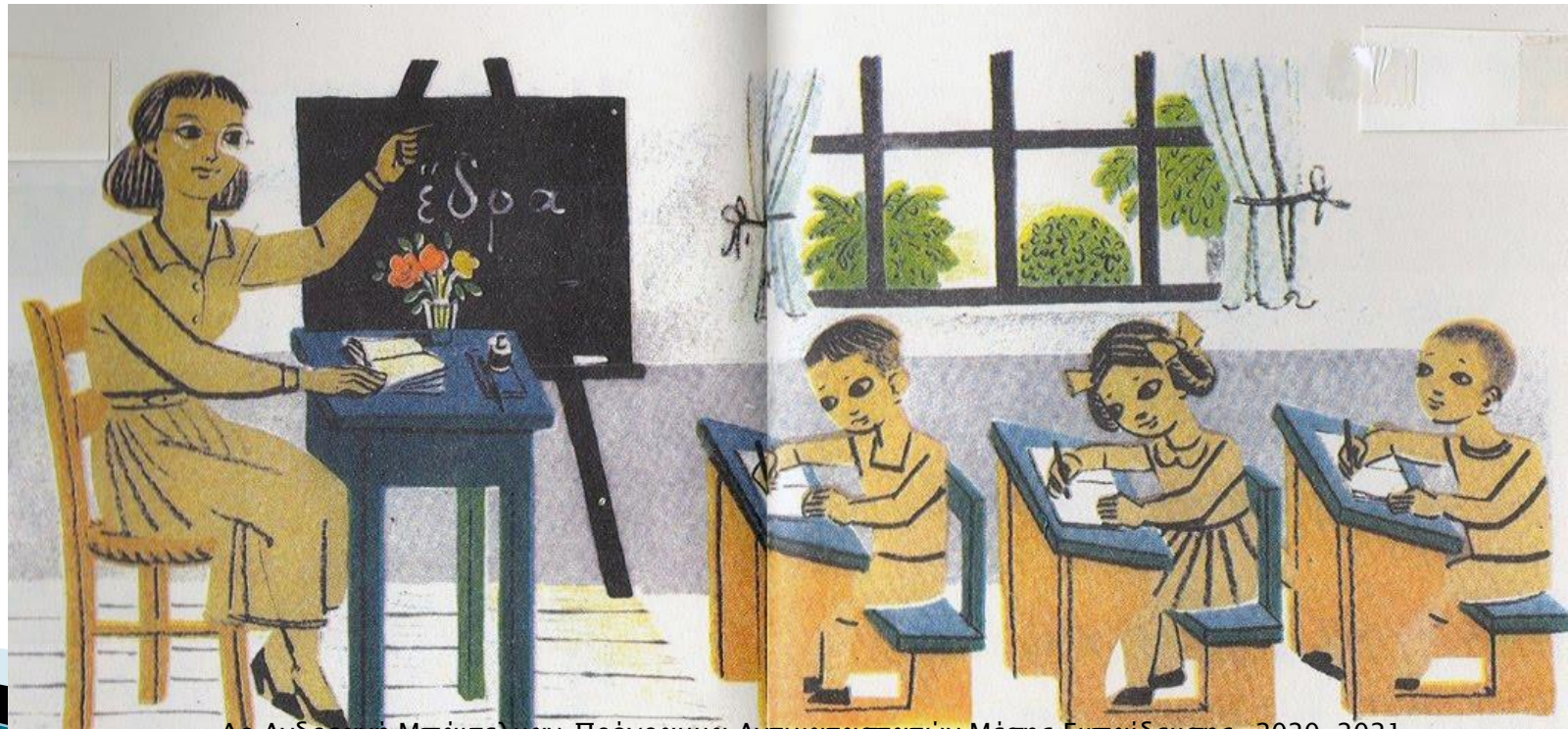
Εισαγωγή

Ας προβληματιστούμε...

Αίθουσα διδασκαλίας από το παρελθόν...

Ας προβληματιστούμε...

Αίθουσα διδασκαλίας σήμερα...

Ας προβληματιστούμε...

Ερωτήματα:

- *Ποιες διαφορές υπάρχουν όσον αφορά στο μαθησιακό περιβάλλον στις δύο αίθουσες διδασκαλίας ;*
- *Για ποιους λόγους θεωρείτε ότι προέκυψαν οι διαφορές αυτές;*

Ας προβληματιστούμε...

Ερώτημα:

Ποια θεωρείτε ότι είναι η αποστολή ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού εκπαιδευτικού όσον αφορά στην ανάπτυξη των μαθητών;

Αποστολή εκπαιδευτικού

**Γνωστική ανάπτυξη
μαθητών**

**Συναισθηματική
ανάπτυξη μαθητών**

**Κοινωνική ανάπτυξη
μαθητών**

Ας προβληματιστούμε...

Ερώτημα:

*Τι εφόδια χρειάζεται ένας
εκπαιδευτικός για να επιτύχει τους
διδασκτικούς/ μαθησιακούς στόχους
του;*

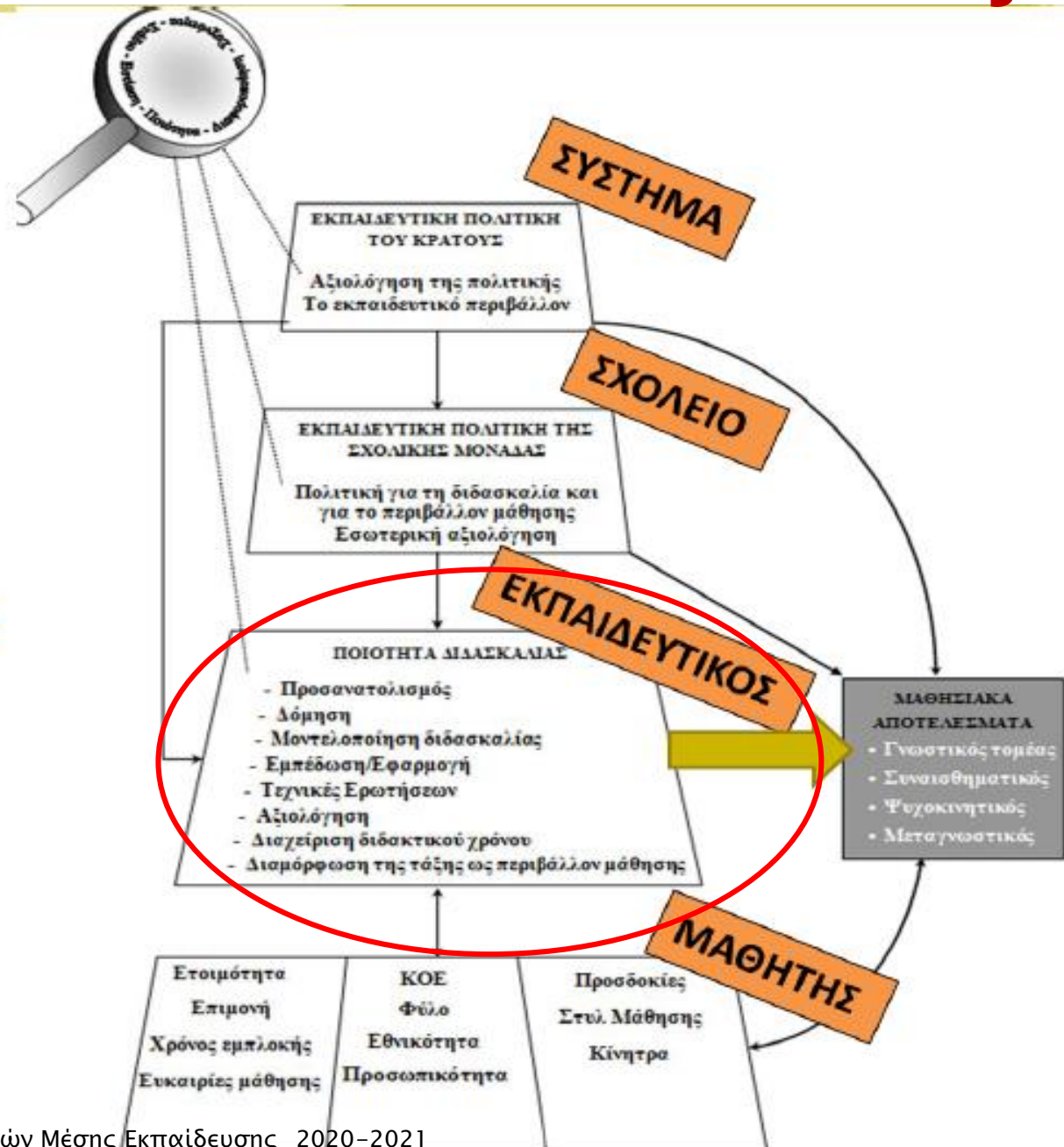

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας (Creemers & Kyriakides, 2008)

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Έρευνες των τελευταίων δεκαετιών κατέδειξαν:

- Η διδασκαλία στην τάξη διαδραματίζει σημαντικότερο ρόλο στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών από ότι η εκπαιδευτική πολιτική της σχολικής μονάδας (Brophy & Good, 1986; Hextall & Mahony, 1998; Teddlie & Reynolds, 2000; Muijs & Reynolds, 2000).
- Η ποιότητα της διδασκαλίας είναι ο πιο καθοριστικός παράγοντας στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών (βλ. ενδεικτικά Kyriakides, Creemers & Antoniou, 2009).

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

- ❖ Γνώση του Περιεχομένου (Subject matter knowledge)
- ❖ **Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (Pedagogical content knowledge) :**
ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
- ❖ Γνώση Αναλυτικού Προγράμματος (Curriculum Knowledge)
- ❖ Παιδαγωγική Γνώση (Pedagogical Knowledge).

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Γνώση του Περιεχομένου (Subject matter knowledge)

Αφορά στην ποσότητα και στην οργάνωση της γνώσης στο μυαλό του εκπαιδευτικού. Δηλαδή αφορά στο περιεχόμενο και στη δομή της γνώσης.

- Γνώση και λειτουργική αξιοποίηση βασικών εννοιών, αρχών και δεξιοτήτων που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο.
- Αναγνώριση των πυρηνικών εννοιών, αρχών και δεξιοτήτων στο γνωστικό αντικείμενο.
- Γνώση για το πώς παράγεται η γνώση στο επιστημονικό πεδίο το οποίο σχετίζεται με το αντικείμενο που καλείται να διδάξει.

(Shulman, 1986).

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (Pedagogical content knowledge)

Είναι ένα αμάλγαμα γνώσης περιεχομένου και παιδαγωγικής που αποτελεί και την ειδοποιό διαφορά της γνώσης των εκπαιδευτικών από τις γνώσεις που κατέχουν άτομα σε επαγγέλματα που δεν σχετίζονται με τη διδασκαλία :

- Γνώση αναπαράστασης διαφόρων ιδεών
- Γνώση διασύνδεσης και επεξήγησης διαφόρων ιδεών
- Γνώση τυπικών παρανοήσεων, λαθών και δυσκολιών μαθητών
- Γνώση παραδειγμάτων και αναλογιών
- Κατανόηση διαδικασιών, κ.λπ.

(Ball et al., 2008; Shulman, 1986; 1987)

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Γνώση Αναλυτικού Προγράμματος (Curriculum Knowledge)

- Τι σημαίνει ο όρος Curriculum;
- Προέρχεται από το λατινικό ρήμα curro (τρέχω) και currere (να τρέχω).

Αναλυτικά Προγράμματα

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Γνώση Αναλυτικού Προγράμματος (ΑΠ) (Curriculum Knowledge)

Αφορά στη γνώση των μέσων και εργαλείων (Δείκτες επιτυχίας και επάρκειας (ΔΕΕ), Σχολικά εγχειρίδια, Οδηγοί εκπαιδευτικού, βίντεος κ.λπ) που έχει ο εκπαιδευτικός στη διάθεσή του, καθώς και στη γνώση για το πώς τα εργαλεία αυτά μπορούν αξιοποιηθούν σε ένα πλαίσιο διδακτικού μετασχηματισμού.

- Οριζόντια γνώση ΑΠ/ ΔΕΕ: Πώς συνδέονται έννοιες και δεξιότητες μεταξύ τους που διδάσκονται στην ίδια τάξη στο ίδιο, αλλά και διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα.
- Κατακόρυφη γνώση του ΑΠ/ΔΕΕ: Πώς συνδέονται μεταξύ τους έννοιες και δεξιότητες που διδάσκονται στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο σε διαφορετικές τάξεις.

(Shulman, 1986; 1987).

Αποτελεσματική Διδασκαλία και Εκπαιδευτικός

Διάφορες Μορφές Γνώσης Εκπαιδευτικού

Παιδαγωγική Γνώση (Pedagogical Knowledge)

Αφορά στη γνώση και στην ικανότητα λειτουργικής αξιοποίησης γενικών παιδαγωγικών και φιλοσοφικών αρχών καθώς και στρατηγικών διδασκαλίας και μάθησης.

(Shulman, 1986; 1987).

Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας και Μάθησης

Ας προβληματιστούμε...

Ερώτημα:

Ποιες θεωρείτε ως τις σημαντικότερες παιδαγωγικές και φιλοσοφικές αρχές για μια αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση;

Βασικές Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας/Μάθησης

Θεωρίες μάθησης

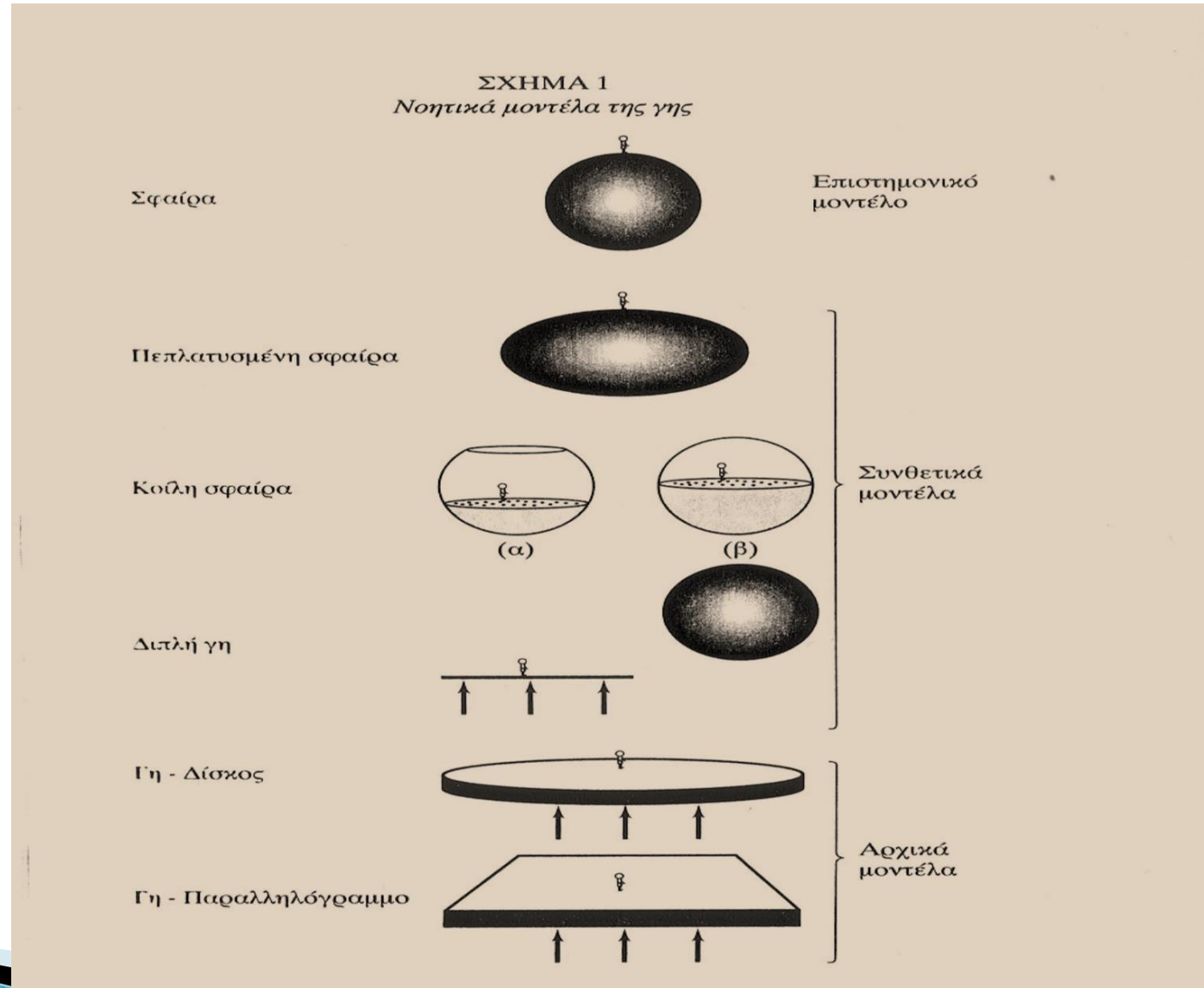
- ❖ Θεωρία του Οικοδομισμού
- ❖ Εναλλακτικές/αρχικές ιδέες μαθητών
- ❖ Γνωστικά εμπόδια & Εννοιολογική αλλαγή

(Carey, 1985; Wellman & Gelman, 1992;
DiSessa, 2002; Vosniadou, 1992;
White, 2002).

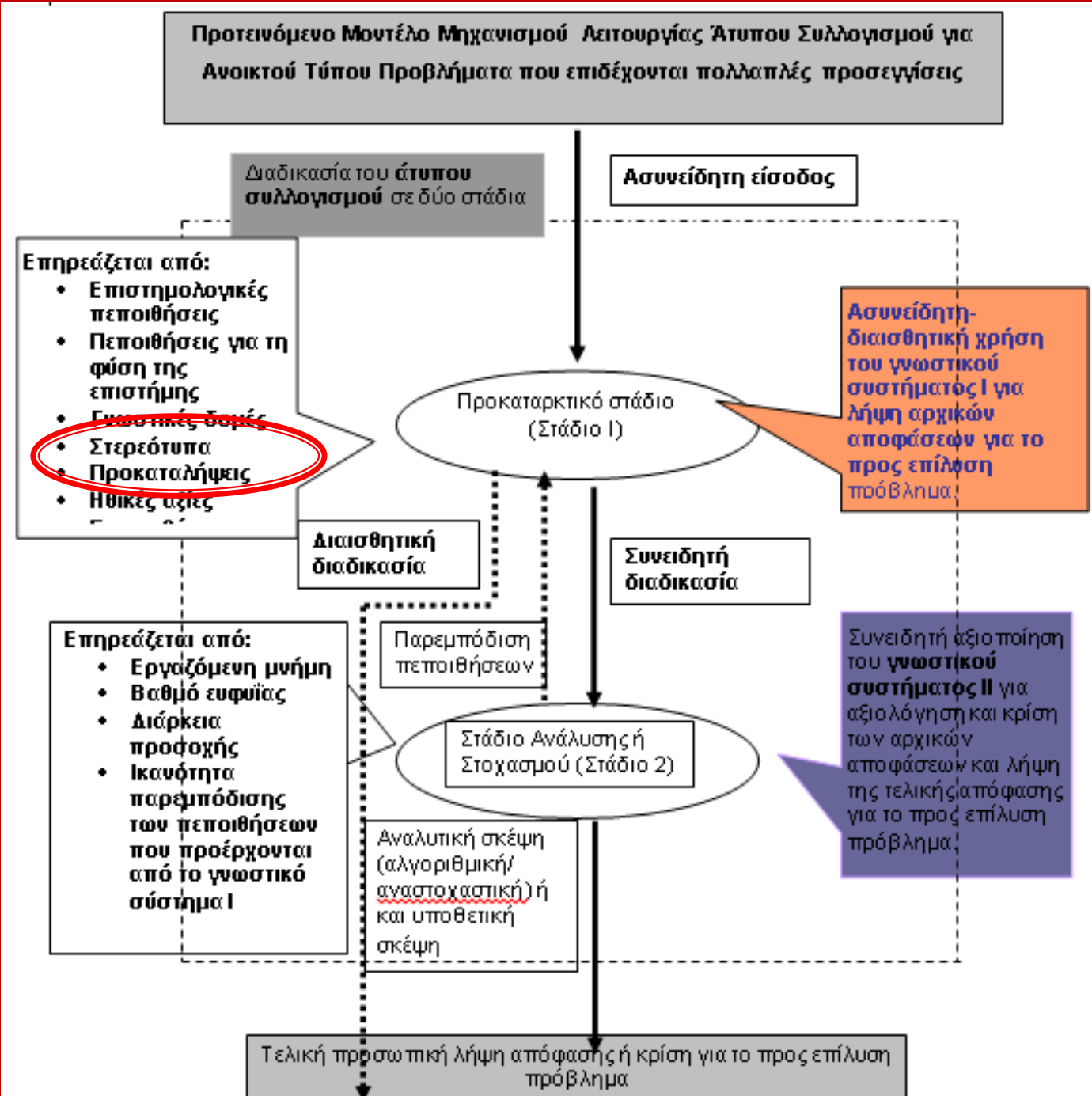

Βασικές Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας και Μάθησης

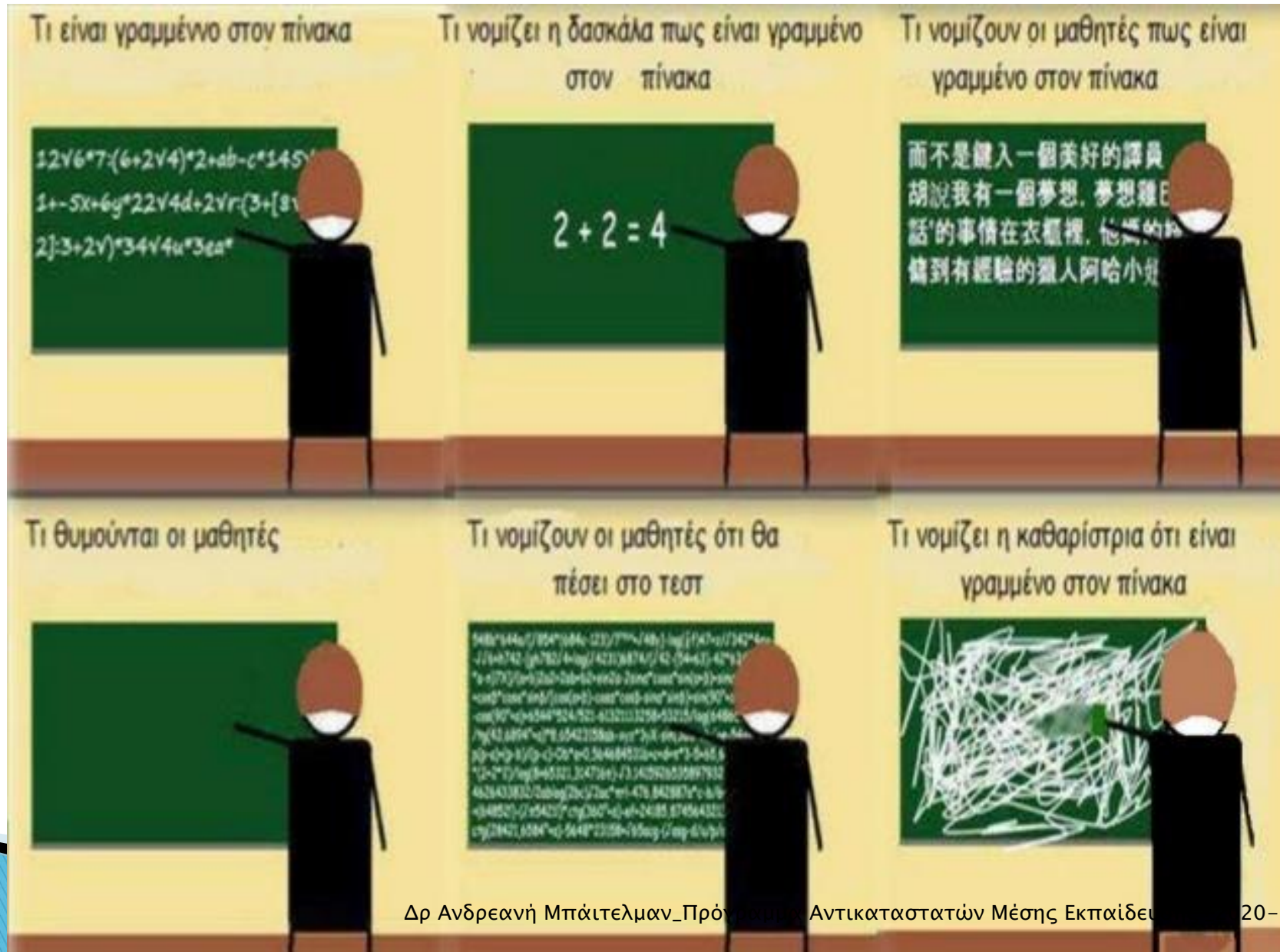

Μηχανισμοί σκέψης

Βασικές Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας / Μάθησης

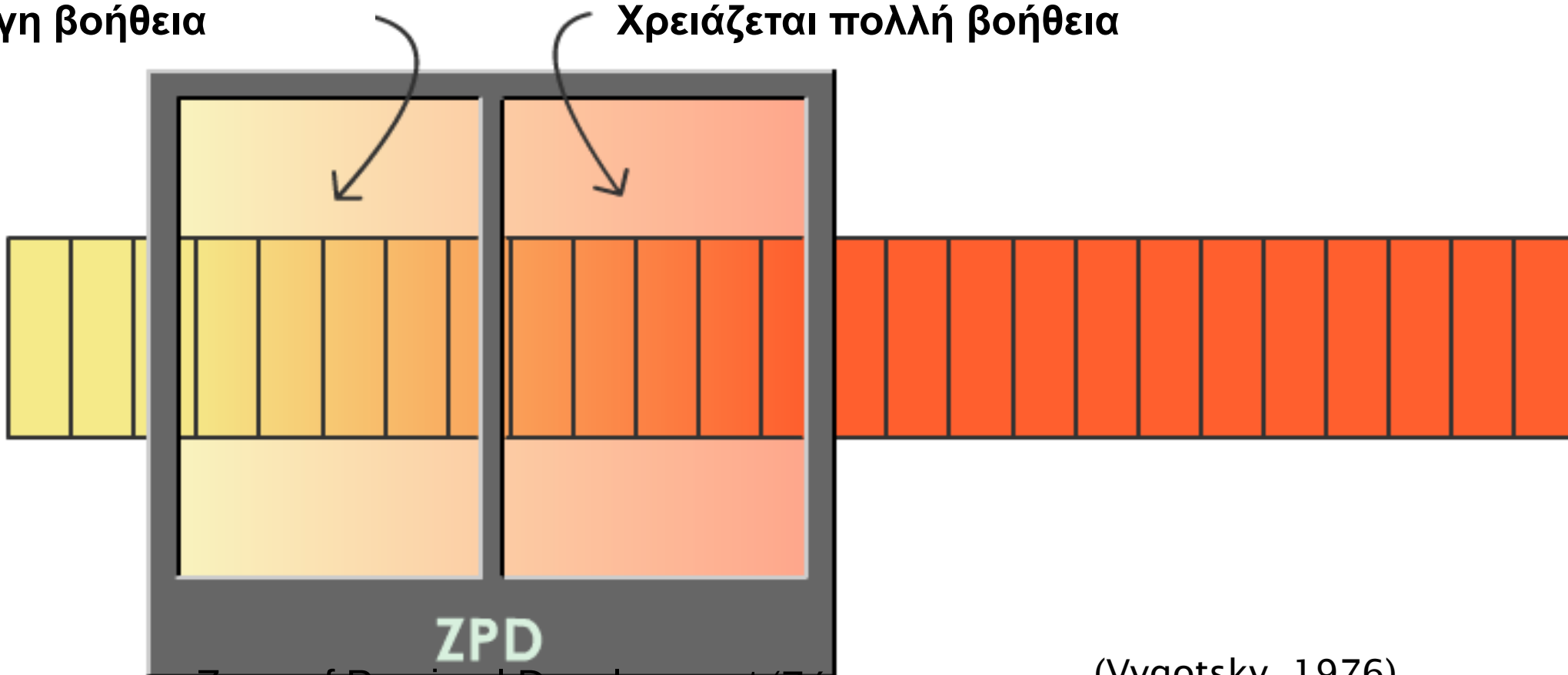

ΖΩΝΗ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Αυτά που μπορεί να κάνει από μόνος του ο μαθητής
- Αυτά που δεν μπορεί να κάνει ακόμη και χρειάζεται βοήθεια

Χρειάζεται λίγη βοήθεια

Χρειάζεται πολλή βοήθεια

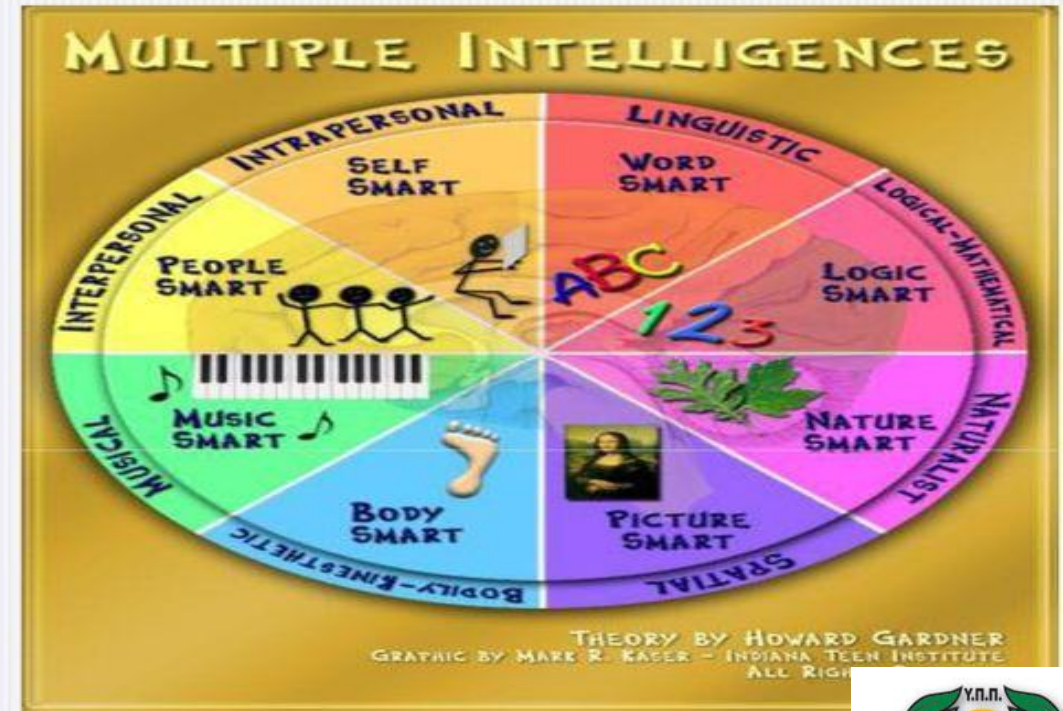
Zone of Proximal Development (Ζώνη
επικείμενης ανάπτυξης)

(Vygotsky, 1976)

Βασικές Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας και Μάθησης

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (Gardner 1983, 1999)

- Γλωσσική
- Λογικο - Μαθηματική
- Οπτικοχωρική
- Μουσική
- Σωματο- Κινησθητική
- Ενδοπροσωπική
- Διαπροσωπική
- Νατουραλιστική

(SUMIT – Schools Using Multiple Intelligence Theory)

Βασικές Παιδαγωγικές Αρχές Διδασκαλίας και Μάθησης

ΠΟΛΛΑΠΛΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Εφαρμογή της πολλαπλής νοημοσύνης στην τάξη

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

διαβάζει

γράφει

μιλάει και ακούει

ΛΟΓΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

υπολογίζει

έχει κρίση

έχει λογική

πειραματίζεται

ΚΙΝΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

χτίζει

καλός ηθοποιός

κινείται

χορεύει

ΝΑΤΟΥΡΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

βιώνει

αγαπάει τη φύση

φροντίζει τα ζώα

εξερευνά

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

βλέπει

σχεδιάζει

οπτικοποιεί

ζωγραφίζει

προσανατολίζεται

ΜΟΥΣΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

τραγουδάει

παίζει μουσική

συνθέτει μουσική

ακούει μουσική

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

μοιράζεται

διδάσκει

συνεργάζεται

επικοινωνεί

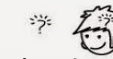

ΕΝΔΟΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

κάνει ανασκόπηση

έχει αυτογνωσία

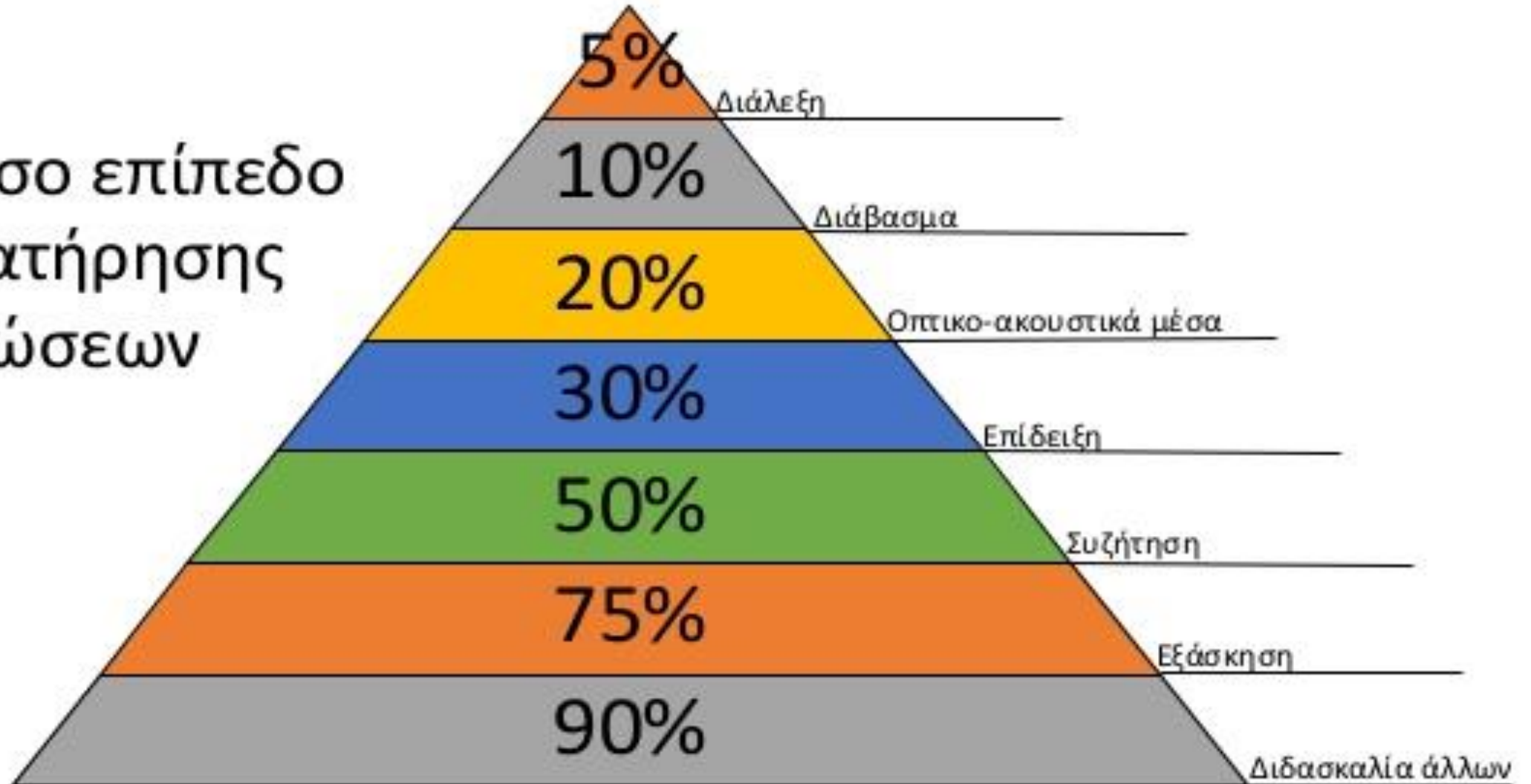
φιλοσοφεί

ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

μέσο επίπεδο
διατήρησης
γνώσεων

Πηγή: NTL (National Training Laboratories institute), USA. Μετάφραση Λ. Κρασσάδης, 12-1-2016

Δρ Ανδρεάνη Μπάιτελμαν_Πρόγραμμα Αντικαταστατών Μέσης Εκπαίδευσης _2020-2021

Επίπεδα μάθησης με βάση την ταξινόμια του Bloom

(Bloom et al., 1956)

Βασικές Παιδαγωγικές Αρχές

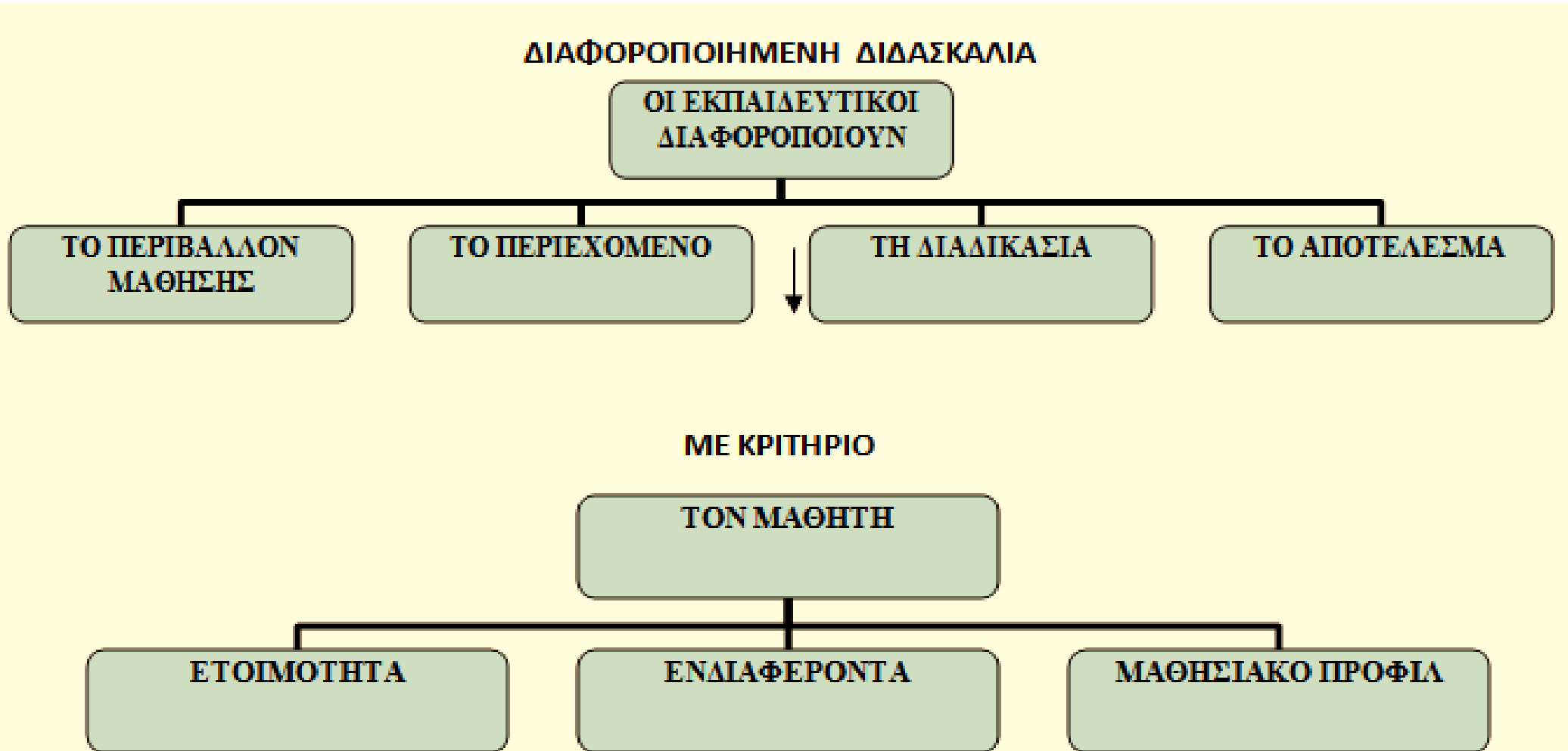
Διδασκαλίας / Μάθησης

Η **Διαφοροποίηση διδασκαλίας/μάθησης και αξιολόγησης** σε τάξεις μεικτής ετοιμότητας αποτελεί το βασικό φιλοσοφικό, κοινωνιολογικό και μεθοδολογικό πλαίσιο οικοδόμησης γνώσης.

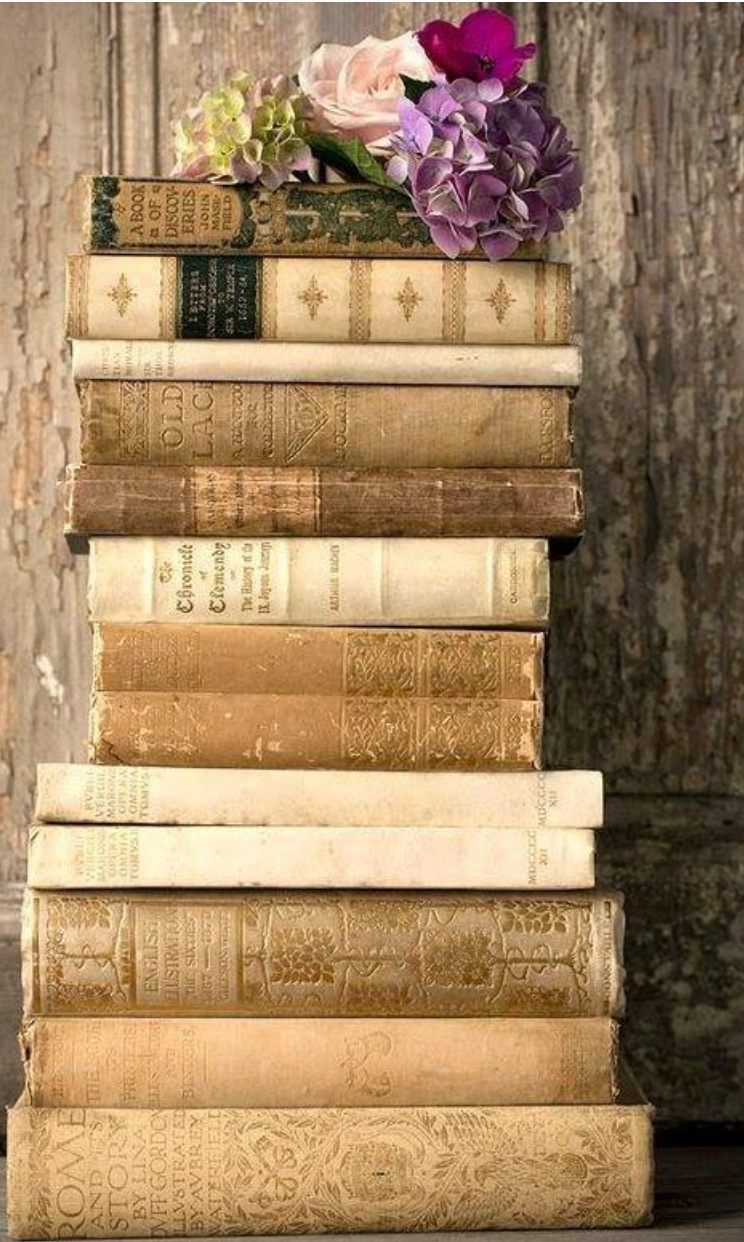
Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές Διδασκαλίας και Μάθησης

Adapted from The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners (Tomlinson, 1999)

Διδακτικές Προσεγγίσεις και Καλές Πρακτικές Παραδείγματα

Διδακτικές Προσεγγίσεις και Καλές Πρακτικές

Διδακτικές προσεγγίσεις

Οι σύγχρονες παιδαγωγικές αρχές οδηγούν σε διάφορες διδακτικές προσεγγίσεις:

- ❖ Διερευνητική μάθηση,
- ❖ Κοινωνικο-επιστημονική διερώτηση,
- ❖ Προβληματοκεντρική μάθηση,
- ❖ Εξατομίκευση και Συνεργατική οικοδομιστική μάθηση,
- ❖ Διεπιστημονικότητα και διαθεματικότητα
- ❖ Σύνδεση σχολικής γνώσης με την καθημερινή ζωή
- ❖ κ.λπ.

Διδακτικές Προσεγγίσεις και Καλές Πρακτικές

Διδακτικές πρακτικές

Οι σύγχρονες παιδαγωγικές αρχές και προσεγγίσεις οδηγούν σε διάφορες «καλές διδακτικές πρακτικές» και είδη δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διδασκαλίας και της μάθησης:

- ❖ Λύση προβλήματος
- ❖ Λήψη απόφασης
- ❖ Δραστηριότητες για επιστημολογική κατανόηση της γνώσης
- ❖ Διερευνητικές δραστηριότητες
- ❖ Κατασκευή μοντέλων και Μοντελοποίηση
- ❖ Δραστηριότητες εμβάθυνσης

Διδακτικές Προσεγγίσεις και Καλές Πρακτικές

Διδακτικές πρακτικές

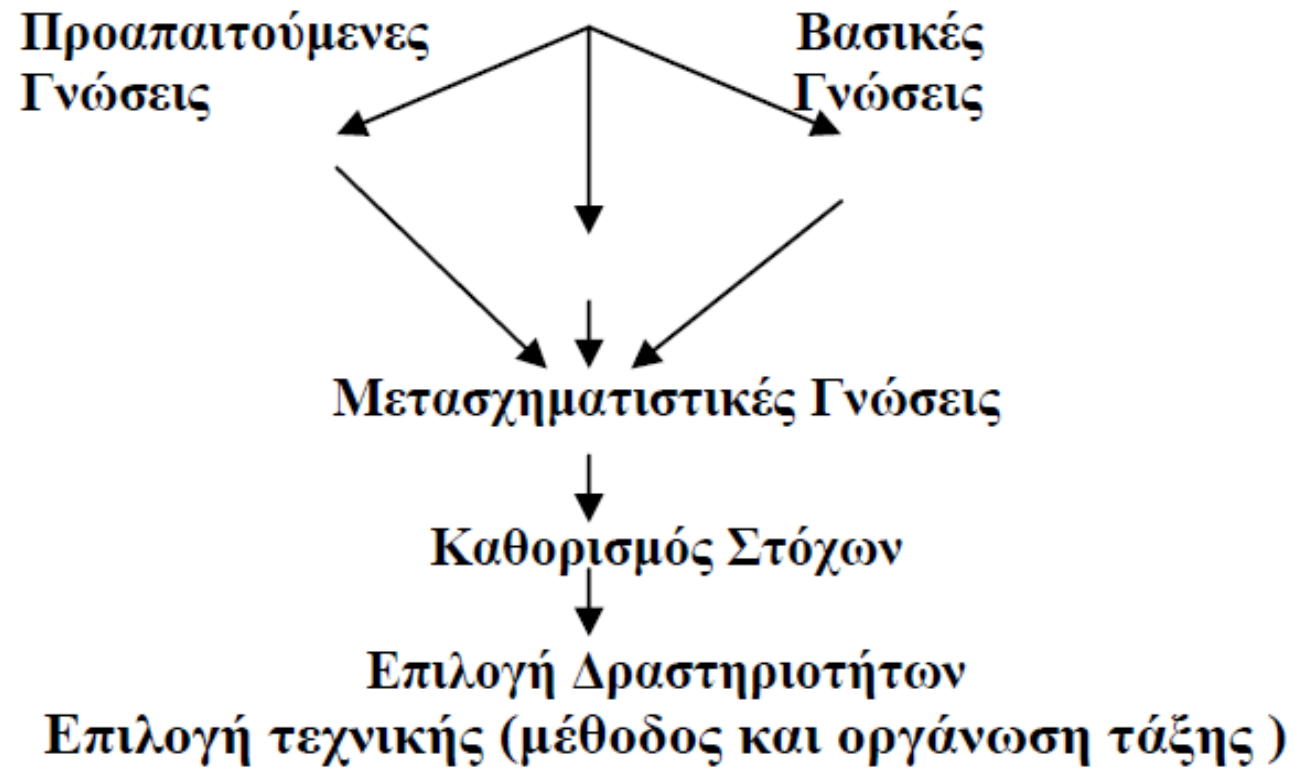
Οι σύγχρονες παιδαγωγικές αρχές και προσεγγίσεις οδηγούν σε διάφορες «καλές διδακτικές πρακτικές» και είδη δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της διδασκαλίας και της μάθησης:

- ❖ Κριτικός στοχασμός
- ❖ Οικοδόμηση επιχειρημάτων και Επιχειρηματολογία
- ❖ Debate
- ❖ Έρευνα πεδίου
- ❖ Υπόδυση ρόλων
- ❖ Κλπ.

Διδακτικές Προσεγγίσεις και Καλές Πρακτικές

Καθορισμός Σκοπού ενότητας και μαθήματος
Τι πρέπει να μάθουν όλοι οι μαθητές από το συγκεκριμένο μάθημα
Πυρηνικές Γνώσεις

Εξερεύνηση

Κάθε πολιτισμός στην αρχαιότητα καθόριζε τη βάση του αριθμητικού του συστήματος και χρησιμοποιούσε δικά του σύμβολα, για να αναπαριστάνει ποσότητες.

Στο αιγυπτιακό σύστημα αρίθμησης της τρίτης χιλιετίας π.Χ. χρησιμοποιούνταν τα ακόλουθα σύμβολα.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	II	III	IIII	IIII	IIII II	IIII II	IIII II	IIII II
10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000	
↷	9	8	7	6	5	4	3	2

Στο κινέζικο σύστημα αρίθμησης της τρίτης χιλιετίας π.Χ. χρησιμοποιούνταν σύμβολα για τους πρώτους εννέα αριθμούς και σύμβολα για τη δεκάδα, εκατοντάδα και γιλιάδα.

1	2	3	4	5	6
一	二	三	四	五	六
7	8	9	10	100	1000
七	八	九	十	百	千

- ✓ Να μελετήσετε τα πιο πάνω αριθμητικά συστήματα και να τα συγκρίνετε με το αριθμητικό σύστημα που χρησιμοποιούμε.
- ✓ Σε μια ανασκαφή, στην Αίγυπτο, ανακαλύφθηκε μια σπασμένη πλάκα στην οποία ήταν γραμμένος ένας αριθμός. Ποιος ήταν ο αριθμός που ήταν γραμμένος στην πλάκα; Μπορείτε να απαντήσετε με βεβαιότητα;

Παράδειγμα:
3245

3 3 3 2 2 0 0 0 0 1 1 1 1

Παράδειγμα:
3245

(διαβάζεται
από πάνω προς
τα κάτω)

三千二百四十五

Διερεύνηση

Η 26η Σεπτεμβρίου καθιερώθηκε το 2011 ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Γλωσσών. Στην Ευρώπη, σήμερα, ομιλούνται 200 γλώσσες και διάλεκτοι.

Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 56% των πολιτών της ΕΕ μιλά μια γλώσσα πέρα από τη μητρική του. Η πιο διαδεδομένη γλώσσα μεταξύ των Ευρωπαίων είναι τα Αγγλικά, καθώς το 34% των ευρωπαίων πολιτών τα χρησιμοποιεί ως δεύτερη γλώσσα. Ακολουθούν τα Γερμανικά (12%) και τα Γαλλικά (11%).

Οι πιο γλωσσομαθείς στην Ευρώπη είναι οι Λουξεμβούργοι, καθώς το 99% μπορεί να συνεννοηθεί σε τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα.

Ρωτήθηκαν οι 100 φοιτητές του τμήματος Γλωσσών του Πανεπιστημίου Κύπρου για τις ξένες γλώσσες που γνωρίζουν. Από τις απαντήσεις τους διαπιστώνεται ότι 90 φοιτητές γνωρίζουν Αγγλικά και 82 φοιτητές Γαλλικά και όλοι γνωρίζουν τουλάχιστον μια από τις δύο γλώσσες.

- ✓ Να κατασκευάσετε ένα βέννειο διάγραμμα, στο οποίο να σκιάσετε (με διαφορετικό χρώμα) την περιοχή του διαγράμματος που θα τοποθετούσατε τους φοιτητές που:
 - δεν γνωρίζουν Γαλλικά
 - γνωρίζουν μόνο Γαλλικά
 - γνωρίζουν και Γαλλικά και Αγγλικά
- ✓ Να βρείτε πόσοι φοιτητές γνωρίζουν μόνο μια από τις δύο γλώσσες.

Να περιγράψετε την εικόνα που ακολουθεί,
χρησιμοποιώντας σύνθετες και παράγωγες λέξεις.

Εξατομικευμένη εργασία- Ομαδοσυνεργατική εργασία-Ολομέλεια

Οι μαθητές μαθαίνουν μέσα από την Παρατήρηση και το Πείραμα

Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές και Προσεγγίσεις Διδασκαλίας και Μάθησης

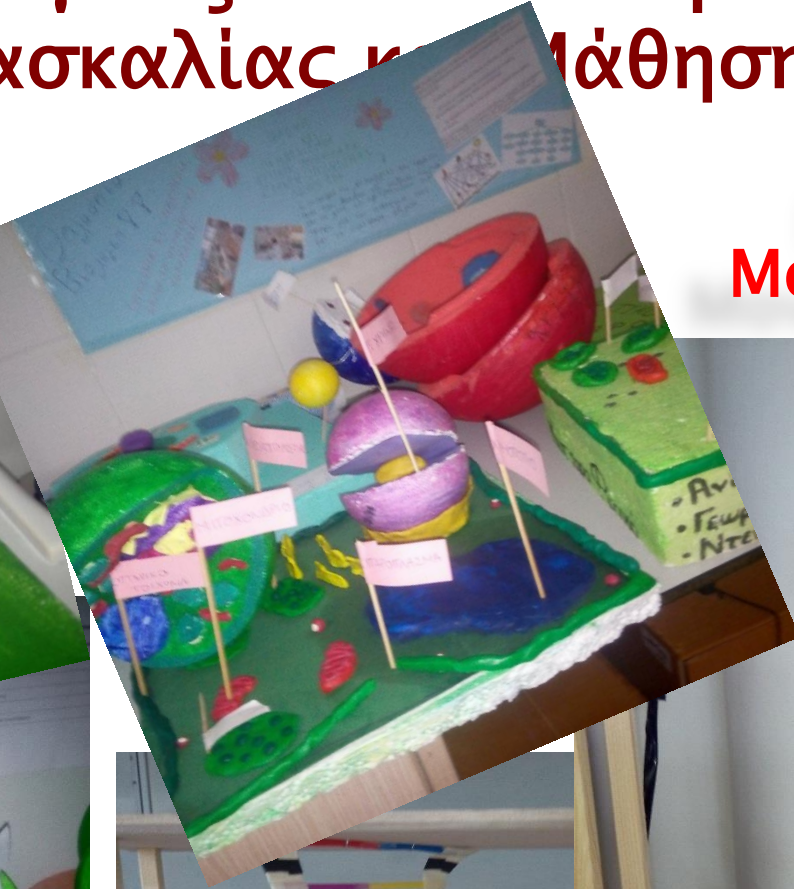
Εργαστηριακές Δραστηριότητες

Παιδαγωγικές και Φιλοσοφικές Αρχές και Προσεγγίσεις Διδασκαλίας και μάθησης Βιολογίας Γυμνασίου

Μοντέλα Μοντελοποίηση

Παράγοντες ποιοτικής διδασκαλίας με βάση το Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ας προβληματιστούμε...

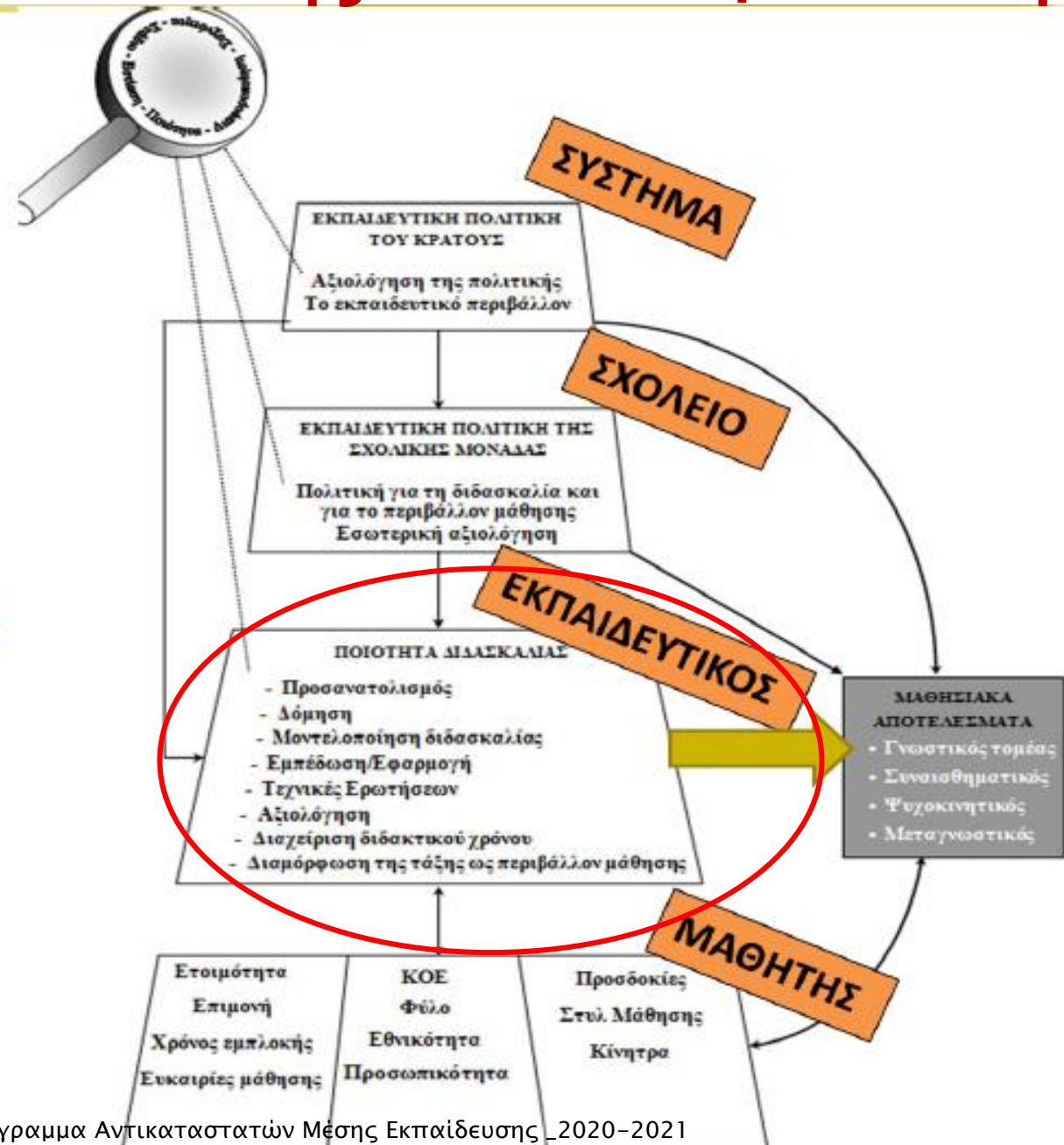

Ερώτημα:

*Ποιοι παράγοντες καθορίζουν την
ποιότητα της διδασκαλίας;*

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

**Δυναμικό
Μοντέλο
Εκπαιδευτικής
Αποτελεσματικότητας**
(Creemers & Kyriakides, 2008)

Ας προβληματισθούμε...

Ερώτημα:

*Πώς μπορούμε να ενεργοποιήσουμε τα
κίνητρα των μαθητών για ενεργή συμμετοχή
στη διδακτική/ μαθησιακή διαδικασία;*

Το επίπεδο της τάξης

Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Προσανατολισμός (Orientation)
- Δόμηση (Structuring)
- Χρήση δραστηριοτήτων εμπέδωσης (Application)
- Υποβολή ερωτήσεων (Questioning)
- Χρήση μοντέλων Διδασκαλίας (Modelling)
- Αξιοποίηση του χρόνου (Management of Time)
- Η τάξη ως μαθησιακό περιβάλλον (Classroom as a learning environment)
- Αξιολόγηση (Assessment).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Πληροφόρηση των παιδιών για τους στόχους μιας δραστηριότητας, ενός μαθήματος ή σειράς μαθημάτων.

- ▶ Φροντίζουμε να επεξηγείται με σαφήνεια η χρησιμότητα ή ο σκοπός του μαθήματος.
- ▶ Φροντίζουμε να επεξηγείται πώς οι δραστηριότητες εξυπηρετούν τους στόχους του μαθήματος σε διάφορες φάσεις.
- ▶ Επαναφέρουμε σε διάφορες φάσεις του μαθήματος τον στόχο του μαθήματος ή των δραστηριοτήτων.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Πληροφόρηση των παιδιών για τους στόχους μιας δραστηριότητας, ενός μαθήματος ή σειράς μαθημάτων.

- ▶ Δίνουμε ευκαιρίες για να επεξηγηθεί η σχέση του νέου μαθήματος με προηγούμενα μαθήματα.
- ▶ Ζητούμε από τα παιδιά να αναφέρουν τον λόγο για τον οποίο γίνονται οι δραστηριότητες σε διάφορες φάσεις.
- ▶ Προβληματίζουμε τους μαθητές γύρω από τις διαδικασίες που ακολουθούν στο μάθημα ή γύρω από τη χρησιμότητα του περιεχομένου.
- ▶ Επαναδιατυπώνουμε ή ζητάμε από τα παιδιά να επαναδιατυπώσουν το ερώτημα που ενδέχεται να έχει τεθεί υπό διερεύνηση.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΔΟΜΗΣΗ

Καλή οργάνωση του μαθήματος

- ▶ Το μάθημα να είναι καλά δομημένο (εισαγωγή, ανάπτυξη, κατάληξη) και να γίνεται ομαλή και σκόπιμη μετάβαση από τη μια φάση (ή από τη μια δραστηριότητα) στην άλλη.
- ▶ Κάθε δραστηριότητα συνδέεται με την προηγούμενη.
- ▶ Επεξηγείται η διασύνδεση μεταξύ των διαβαθμισμένων δραστηριοτήτων.
- ▶ Σύνδεση της νέας γνώσης με τις προαπαιτούμενες γνώσεις.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΔΟΜΗΣΗ

Καλή οργάνωση του μαθήματος

- ▶ Δραστηριότητες απλές στην αρχή και στη συνέχεια πιο σύνθετες.
- ▶ Ποικιλία δραστηριοτήτων, με βάση τις ανάγκες των μαθητών. Συνδεση με την καθημερινή ζωή.
- ▶ Ομαλή μετάβαση από το ένα μέρος της διδασκαλίας στο άλλο.
- ▶ Αξιοποιούμε τις απαντήσεις των παιδιών για να «κτίσουμε» το μάθημα.
- ▶ Δραστηριότητες για εστίαση των παιδιών στα κύρια σημεία της διδασκαλίας. Δραστηριότητες ανακεφαλalaίωσης.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ποιοτικές ερωτήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας και στο τέλος της διδασκαλίας, για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων της

- ▶ Υποβάλλουμε σαφείς ερωτήσεις.
- ▶ Επιλέγουμε τον βαθμό δυσκολίας των ερωτήσεων ανάλογα με το επίπεδο των παιδιών και τη φάση του μαθήματος.
- ▶ Επιλέγουμε ερωτήσεις που έχουν διαβάθμιση στη δυσκολία τους.
- ▶ Δίνουμε έμφαση σε ερωτήσεις που αφορούν στη διαδικασία εύρεσης της λύσης, παρά στην ίδια την απάντηση.
- ▶ Στοχεύουμε στον εντοπισμό παρανοήσεων και βοηθάμε τα παιδιά να τις αντιμετωπίσουν.

(Creemers & Kyriakides, 2006, Muijs & Reynolds, 2005)

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ποιοτικές ερωτήσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας και στο τέλος της διδασκαλίας, για την αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων της

- ▶ Επαναδιατυπώνουμε, όταν χρειάζεται.
- ▶ Αφήνουμε ικανοποιητικό χρόνο στους μαθητές να απαντήσουν.
- ▶ Εντάσσουμε τις απαντήσεις των παιδιών στη ροή της διδασκαλίας.
- ▶ Αξιοποιούμε τόσο τις ορθές όσο και τις λανθασμένες απαντήσεις.
- ▶ Συμπεριλαμβάνουμε στο μάθημα τις λανθασμένες απαντήσεις, χωρίς προσωπική κριτική έναντι του μαθητή, παρέχοντας υποβοηθητικές ερωτήσεις.
- ▶ Επανεξετάζουμε μερικώς ορθές απαντήσεις, θέτοντας το θέμα σε συζήτηση.

(Creemers & Kyriakides, 2006, Muijs & Reynolds, 2005).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διδασκαλία στρατηγικών μάθησης - Ανάπτυξη των δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου σκέψης (higher order thinking skills)

- ▶ Παρουσιάζουμε με σαφήνεια στρατηγικές και μεθόδους που χρησιμοποιούμε.
- ▶ Δίνουμε έμφαση σε δραστηριότητες που βοηθούν τα παιδιά να αναπτύξουν τις δικές τους στρατηγικές για την επίλυση διαφόρων ειδών προβλημάτων.
- ▶ Προωθούμε όλα τα επίπεδα μάθησης κατά Bloom. Οργανώνουμε δραστηριότητες για εύρεση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών, προς εύρεση λύσης σε διάφορα θέματα.

(Blumenfeld, 1992. Anderman et al, 2000; Stipek et al., 1998).

Διδασκαλία στρατηγικών μάθησης - Ανάπτυξη των δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου σκέψης (higher order thinking skills)

Προώθηση των διαφόρων επιπέδων μάθησης με βάση την ταξινόμια του Bloom

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διδασκαλία στρατηγικών μάθησης – Ανάπτυξη των δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου σκέψης (higher order thinking skills)

- ▶ Δίνουμε ευκαιρία στα παιδιά να παρουσιάσουν τη στρατηγική τους και τον δικό τους τρόπο λύσης.
- ▶ Αξιοποιούμε τις σκέψεις των παιδιών για να οδηγηθούν σε μια στρατηγική ή έναν τρόπο επίλυσης.
- ▶ Παρουσιάζουμε στρατηγικές που να εξυπηρετούν ιδιαίτερες ανάγκες συγκεκριμένων παιδιών, όταν οι μαθητές αντιμετωπίζουν δυσκολίες, παρέχοντας και βοηθητικούς τρόπους εύρεσης λύσης.

(Blumenfeld, 1992. Anderman et al, 2000; Stipek et al., 1998).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας:

ΧΡΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ

Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης και εξάσκησης

- ▶ Οργανώνουμε δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης, με αξιοποίηση των νέων εννοιών και δεξιοτήτων, για συγκεκριμένο μέρος της διδασκαλίας, για όλο το μάθημα ή για σειρά μαθημάτων.
- ▶ Οι δραστηριότητες εφαρμογής αφορούν τόσο συγκεκριμένο στόχο όσο και πολλούς στόχους της διδασκαλίας.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας:

ΧΡΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ

Δραστηριότητες εφαρμογής της νέας γνώσης και εξάσκησης

- ▶ Οργανώνουμε ποικιλία δραστηριοτήτων εμπέδωσης, που μπορεί να αφορούν από απλή ανάκληση πληροφοριών (νέας γνώσης της διδασκαλίας) μέχρι και πιο σύνθετες δραστηριότητες με βάση πολλούς στόχους (πιο απαιτητικές).
- ▶ Δίνουμε ευκαιρίες για εφαρμογή της νέας γνώσης σε όλα παιδιά ανάλογα με τις ανάγκες τους, προσφέροντας καθοδήγηση, ελέγχοντας και αξιολογώντας (διαφοροποίηση), για να ενισχυθεί η μάθηση όλων.
- ▶ Προσφέρουμε στήριξη και ανατροφοδότηση προς τους μαθητές κατά την ενασχόλησή τους με εμπειρωτικές εργασίες.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας:

Η ΤΑΞΗ ΩΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μαθησιακό κλίμα

- ▶ Χρησιμοποιούμε διάφορες τεχνικές, ώστε να δοθεί η ευκαιρία σε όλους να συμμετέχουν και να εκφράσουν την άποψή τους.
- ▶ Επιδιώκουμε την αλληλεπίδρασή μας με τα παιδιά, αλλά και των παιδιών μεταξύ τους.
- ▶ Διδάσκουμε στα παιδιά πώς να συνεργάζονται.
- ▶ Μεσολαβούμε, ώστε οι μαθητές να είναι προσηλωμένοι στις δραστηριότητες που κάνουν.

(Creemers & Kyriakides, 2006).

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: Η ΤΑΞΗ ΩΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μαθησιακό κλίμα

- ▶ Μεσολαβούμε, ώστε οι μαθητές να είναι προσηλωμένοι στις δραστηριότητες που κάνουν.
- ▶ Οργανώνουμε τις ομάδες μαθητών με ευέλικτο τρόπο.
- ▶ Διαπραγματευόμαστε τους κανόνες της τάξης με τους μαθητές.
- ▶ Δίνουμε ευκαιρίες επιτυχίας σε όλους.
- ▶ Φροντίζουμε ώστε ο χώρος της τάξης να είναι ο χώρος εργασίας όλων, στον οποίο προωθείται η μάθηση.
- ▶ Διαχειριζόμαστε αποτελεσματικά τυχόν προβλήματα πειθαρχίας και συγκρούσεων.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιοτική Διδασκαλία: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ο χρόνος που αφιερώνεται στη μαθησιακή δραστηριότητα

- ▶ Αρχίζουμε και τελειώνουμε το μάθημα στην ώρα του.
- ▶ Προγραμματίζουμε τη διάρκεια κάθε δραστηριότητας, αφήνοντας τον απαραίτητο χρόνο.
- ▶ Φροντίζουμε να μην υπάρχει κενός χρόνος.
- ▶ Η απώλεια ή οι διακοπές διδακτικού χρόνου περιορίζονται στο ελάχιστο.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιοτική Διδασκαλία: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ο χρόνος που αφιερώνεται στη μαθησιακή δραστηριότητα

- ▶ Μεγιστοποιούμε τον χρόνο εμπλοκής των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία, ελέγχοντας ότι όλοι έχουν κάτι να κάνουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος.
- ▶ Ελέγχουμε τον χρονικό προγραμματισμό της διδασκαλίας μας (ανά μάθημα, ανά ενότητα) με **βάση τους δείκτες επιτυχίας, τους δείκτες επάρκειας και το περιεχόμενο του Α.Π.**

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ και ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των αναγκών των παιδιών, καθώς και αξιολόγηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών

- ▶ Αξιολογούμε την πρόοδο και την πορεία των μαθητών συστηματικά, αξιολογούμε τον βαθμό κατανόησης και τον βαθμό στον οποίο οι μαθητές πετυχαίνουν το αναμενόμενο μαθησιακό αποτέλεσμα.
- ▶ Συγκεντρώνουμε «αποδείξεις» (πληροφορίες) για την επίδοση και τις ανάγκες των μαθητών και τηρούμε στοιχεία.

Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας

Ποιότητα Διδασκαλίας: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ και ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των αναγκών των παιδιών, καθώς και αξιολόγηση των πρακτικών των εκπαιδευτικών

- ▶ Εφαρμόζουμε πρακτικές για να εντοπίζουμε τον βαθμό στον οποίο οι μαθητές κατέκτησαν τον στόχο / τον δείκτη επάρκειας ή επιτυχίας.
- ▶ Αξιοποιούμε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, για να δώσουμε ανατροφοδότηση στους μαθητές για την πρόοδό τους ατομικά και ομαδικά και για να βελτιώσουμε τις δικές μας πρακτικές. Ανατροφοδότηση και στους γονείς.

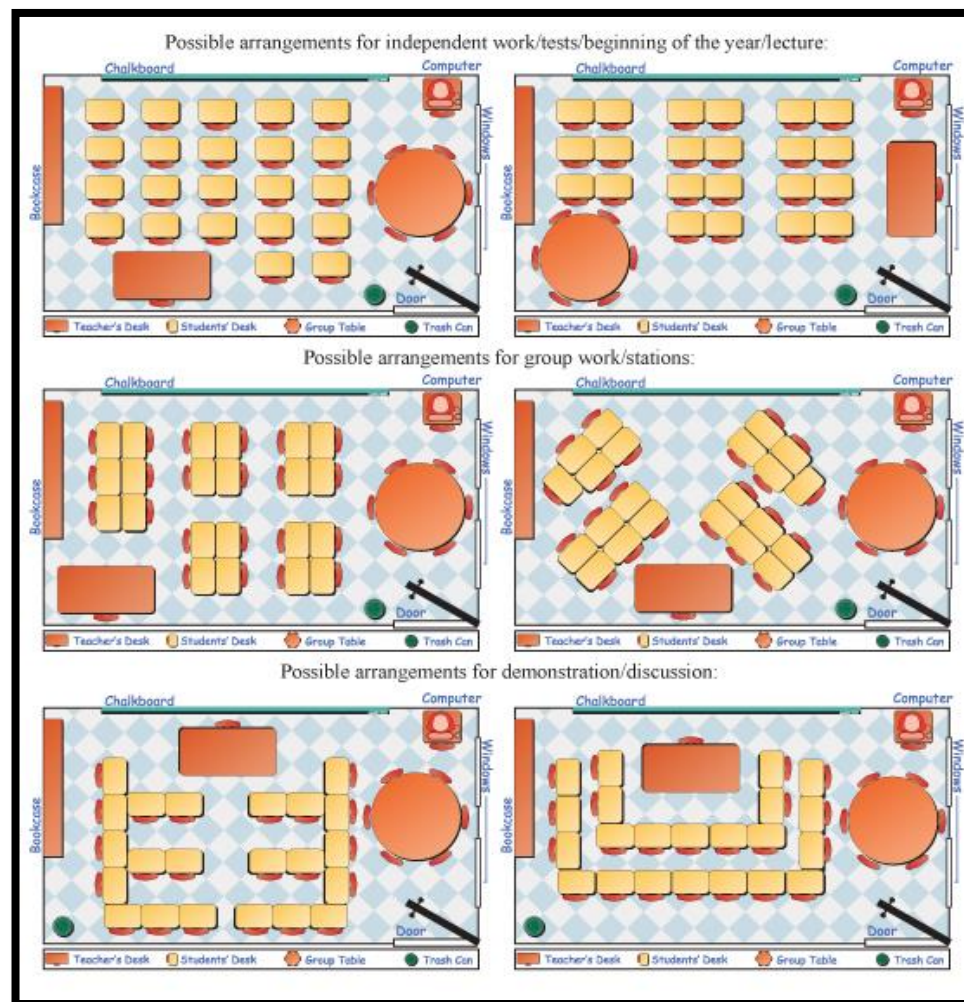

Διαδικαστικά θέματα για Αποτελεσματική Διδασκαλία

- ❖ **Διαρρύθμιση της τάξης**
σύμφωνα με τους εκάστοτε
διδασκτικούς στόχους (π.χ.
διαρρύθμιση θρανίων).

(Baker, 2005; Ματσαγγούρας, 1998;
Kaiser & Rasminsky, 2007;
Richards & Armstrong, 2011).

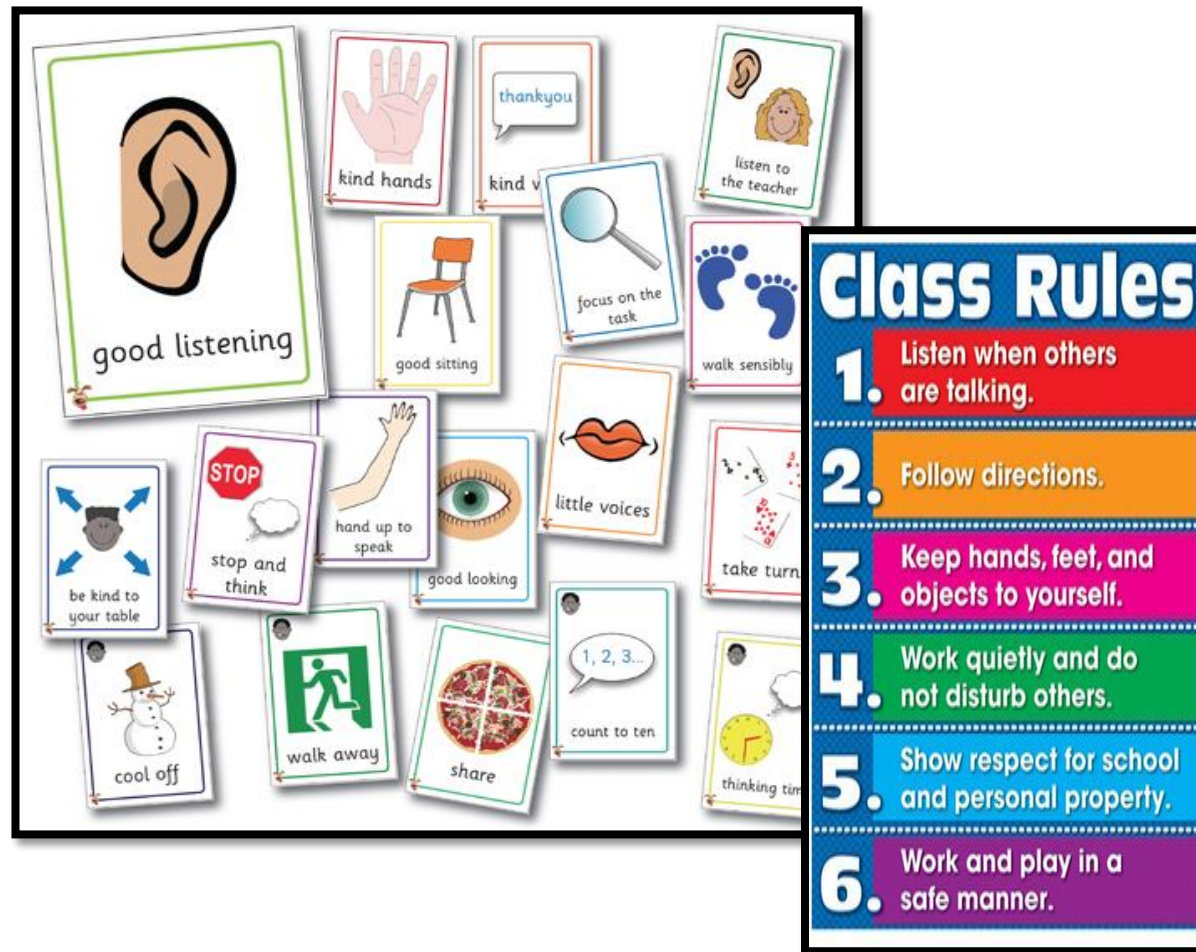

Διαδικαστικά Θέματα για Αποτελεσματική Διδασκαλία

- ❖ Θέσπιση με τη συμμετοχή των μαθητών/τριών και ανάρτηση επιλεγμένων κανονισμών που ρυθμίζουν τη λειτουργία της τάξης (π.χ. ο/η μαθητής/τρια παίρνει άδεια για να μιλήσει).

(Baker, 2005; Ματσαγγούρας, 1998; Kaiser & Rasminsky, 2007; Richards & Armstrong, 2011)

Διαδικαστικά θέματα για Αποτελεσματική Διδασκαλία

Οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί δίνουν στους μαθητές τους ξεκάθαρες οδηγίες για την αποδεκτή συμπεριφορά και παρακολουθούν τη συμμόρφωση των μαθητών σε αυτές τις οδηγίες, πολύ προσεκτικά.

Πληροφορούν τους μαθητές για τις συνέπειες της παραβίασης των κανονισμών, και επιβάλλουν αυτές τις συνέπειες με σταθερότητα.

(Borich, 2007).

Διαδικαστικά θέματα για Αποτελεσματική Διδασκαλία

Οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί ...

- ❖ Εφαρμόζουν **σύστημα κινήτρων και συνεπειών** που να ανταποκρίνονται στην αποδεκτή και μη αποδεκτή συμπεριφορά.
- ❖ Είναι **αμερόληπτοι και δίκαιοι** με τους μαθητές τους
- ❖ Δεν δίνουν υποσχέσεις τις οποίες δεν μπορούν να τηρήσουν.
Κλπ....

(Borich, 2007).

Διαδικαστικά θέματα για Αποτελεσματικής Διδασκαλία

- ❖ Σχεδιασμός και εφαρμογή συστήματος διαχείρισης συμπεριφοράς (θετική – αρνητική ενίσχυση, τιμωρία, απόσβεση)
- ❖ Προφίλ διοίκησης τάξης (αυταρχικό – laissez faire – δημοκρατικό)
- ❖ Κλίμα τάξης (π.χ. δημιουργία κοινότητας μάθησης)
- ❖ Στάση εκπαιδευτικού (π.χ. ενθάρρυνση μαθητών/τριών, αποδοχή της διαφορετικότητας, ενεργητική ακρόαση)
- ❖ Συνεργασία με γονείς (partnership)
- ❖ Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών

(Browne, 2013; Emerson & Einfield, 2011; Haydn, 2012; Lever, 2011): Richards & Armstrong, 2011).

Διαδικαστικά Θέματα για Αποτελεσματική Διδασκαλία

Οι αποτελεσματικοί εκπαιδευτικοί ...

- ❖ Είναι ακριβείς στην ώρα τους
- ❖ Είναι καλά προετοιμασμένοι για το μάθημά τους
- ❖ Αρχίζουν αμέσως το μάθημα
- ❖ Επιμένουν στην πλήρη συνεργασία όλων των μαθητών
- ❖ Χρησιμοποιούν τεχνικές χαμηλού προφίλ
- ❖ Διευθετούν τα φυσικά στοιχεία της τάξης, ώστε να προάγουν καλύτερα τους διδακτικούς στόχους (π.χ. διαρρύθμιση θρανίων, μέσων, υλικών, κ.λπ.).

(Borich, 2007).

Διαδικαστικά Θέματα για Αποτελεσματική Διδασκαλία

- ❖ Ανάπτυξη και **κοινοποίηση διδακτικών ρουτινών** (π.χ. έναρξη μαθήματος με λήψη παρουσιών, ατομικές και ομαδικές εργασίες, τρόπος διδασκαλίας και αξιολόγησης μαθητών/τριών).

(Baker, 2005· Ματσαγγούρας, 1998; Kaiser & Rasminsky, 2007; Richards & Armstrong, 2011)

Ατομική Εργασία – Εργασία σε ομάδες - Ολομέλεια

Δρ Ανδρεανή Μπαίτελμαν_Πρόγραμμα Αντικαταστατών Μέσης Εκπαίδευσης _2020-2021

Επεξήγηση

Δοκιμή

Υποστήριξη
Ενθάρρυνση

Ας προβληματισθούμε ...

Ερωτήσεις

Απορίες

Απόψεις

Προβληματισμοί

Σας ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας!!!

Δρ Ανδρεανή Μπάιτελμαν

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

a.baytelman@gmail.com

